

การหยั่งรู้เชิงกลยุทธ์: ทิศทางการพัฒนาผู้นำในศตวรรษที่ 21

Strategic Intuition: The Development of Leader in the 21st Century

สมนึก เอื้อจิระพงษ์พันธ์ จาตุรนต์ ชุติธรพงษ์
Somnuk Aujirapongpan, Jaturon Jutidharabongse

สำนักวิชาการจัดการ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์
Walailak Management School, Walailak University
E-mail: asomnuk@wu.ac.th

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอแนวคิดด้านการหยั่งรู้เชิงกลยุทธ์ (Strategic Intuition) สำหรับผู้นำองค์กรในยุคศตวรรษที่ 21 ที่ต้องการแสวงเครื่องมือทางการบริหารและแนวคิดที่แตกต่างมาใช้ในการขับเคลื่อนองค์กรเพื่อสร้างรายได้เปรียบทางการแข่งขัน อันเป็นผลสืบเนื่องมาจากความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีที่ส่งผลให้ผู้คนสามารถเข้าถึงองค์ความรู้ต่างๆ ได้อย่างไม่จำกัดเวลาและสถานที่ ก่อให้เกิดเป็นสภาวะโลกที่ไร้พรมแดน ทั้งนี้ การพัฒนาทักษะการหยั่งรู้เชิงกลยุทธ์ของผู้นำสามารถดำเนินการได้ผ่าน 4 ขั้นตอนหลัก คือ 1) การศึกษารูปแบบความสำเร็จจากสิ่งที่เกิดขึ้นจริงในอดีต 2) การสร้างภาวะแห่งจิตที่มีสมาธิ 3) การบูรณาการความสำเร็จในอดีตด้วยจิตที่เป็นสมาธิสู่การปฏิบัติ และ 4) การลงมือปฏิบัติด้วยจิตที่มุ่งมั่น ซึ่งจะก่อประโยชน์ต่อการกำหนดทิศทาง การดำเนินงานขององค์กรเพื่อสร้างรายได้เปรียบทางการแข่งขันอย่างยั่งยืน อีกทั้งส่งผลให้การดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์ตามแนวทางของการหยั่งรู้เชิงกลยุทธ์ที่ผู้นำองค์กรต้องการ

คำสำคัญ: การหยั่งรู้เชิงกลยุทธ์ ภาวะผู้นำ

Abstract

This article aims to present the Strategic Intuition concept for 21st century leaders who want to explore the different management tools and concepts that drive organizational change. As a consequence of technological advances, people have access to knowledge. Have unlimited time and place. Developing the strategic insights of the leaders can be accomplished through four main steps: 1) Studying success patterns based on what has happened in the past; 2) Creating a mental state of concentration; 3) Integrating past success with a mental focus into practice; and 4) This will benefit the organization's direction of operations to create a sustainable competitive advantage. It also results in the achievement of objectives in line with the strategic insights that organizational leaders need.

Keywords: Strategic Intuition, Leadership

Paper type: Academic

1. บทนำ

การเปลี่ยนแปลงของโลกที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วทางด้านวิทยาการและความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศในยุคศตวรรษที่ 21 ส่งผลให้สังคมโลกมีความเชื่อมโยงใกล้ชิดกันมากขึ้นเป็นสภาพไร้พรมแดน (Borderless World) (Schmidt & Cohen, 2014) ซึ่งเป็นโลกของสังคมที่อยู่ในยุคโลกาภิวัตน์ (Globalization) ซึ่งหมายถึงบริบทการแพร่กระจายสิ่งต่างๆ ไปทั่วโลกอย่างทั่วถึง ก่อให้เกิดการล้นไหลของข้อมูล ข่าวสาร และองค์ความรู้ต่างๆ ได้อย่างสะดวก

รวดเร็ว ผู้คนสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและสามารถรู้เท่าทันสารสนเทศโดยไม่มีข้อจำกัดทั้งทางด้านเวลาและสถานที่ ส่งผลให้เกิดการประยุกต์ใช้องค์ความรู้ได้อย่างกว้างขวางตั้งแต่ระดับบุคคลขึ้นไปถึงระดับองค์กร (Hamel, 1996) ดังนั้น ในสภาวะการแข่งขันที่ทุกองค์กรมีความเท่าเทียมกันในการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อเข้าถึงองค์ความรู้ต่างๆ นั้น จึงส่งผลไม่เกิดความแตกต่างหรือความได้เปรียบทางการ

แข่งขัน (Competitive Advantage) ในแสวงหาความรู้ (Knowledge) เพื่อนำมาใช้ในการพัฒนานวัตกรรม (Innovation) ให้บังเกิด การ แต่กลับอยู่ที่วิธีการคิดที่แตกต่างของคนในองค์กรโดยเฉพาะอย่างยิ่งคนซึ่งเป็นผู้นำองค์กรว่าจะมีกลยุทธ์และยุทธวิธีในการนำองค์กรก้าวไปสู่ความสำเร็จได้อย่างไร ทั้งนี้ ตลอดระยะเวลากว่า 40 ปีที่ผ่านมา เป็นที่น่าสนใจว่าการศึกษารื่องของกลยุทธ์ส่วนใหญ่ได้มุ่งเน้นไปที่การพัฒนาแผนเพื่อให้บรรลุผลการดำเนินงานในระยะยาวเป็นสิ่งสำคัญ (Meers & Robertson, 2007) ซึ่งเป็นเรื่องที่ไม่ตอบโจทย์ความต้องการขององค์กรในบริบทของสภาพแวดล้อมการดำเนินธุรกิจที่มีความผันผวนในปัจจุบัน (Grant, 2003) บทความชิ้นนี้เป็นบทความวิชาการ (Conceptual Paper) ที่ผู้เขียนได้ศึกษาจากงานเขียน หนังสือ บทความ วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง (Literature Review) ผสมกับแนวคิดของผู้เขียนเอง (Author's Conceptualizes) บูรณาการเป็นกรอบแนวคิดใหม่ที่เรียกว่าการหยั่งรู้เชิงกลยุทธ์ (Strategic Intuition) เพื่อเป็นอีกหนึ่งทางเลือกของผู้นำองค์กรในยุคศตวรรษที่ 21 ที่จะนำแนวคิดดังกล่าวมาใช้ในการขับเคลื่อนองค์กรให้ก้าวผ่านวิกฤติการแข่งขันทางธุรกิจที่รุนแรงและสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องและรวดเร็ว อันจะก่อประโยชน์ต่อการกำหนดทิศทางการดำเนินงานขององค์กรเพื่อสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขันอย่างยั่งยืน อีกทั้งส่งผลให้การดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์ตามแนวทางของการหยั่งรู้เชิงกลยุทธ์ที่ผู้นำองค์กรต้องการ

แนวคิดเกี่ยวกับโลกในศตวรรษที่ 21

โลกในศตวรรษที่ 21 ถือเป็นช่วงที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เศรษฐกิจอุตสาหกรรมในอดีตถูกแทนที่ด้วยเศรษฐกิจและบริการที่ขับเคลื่อนด้วยข้อมูล ความรู้ เทคโนโลยีและนวัตกรรม (ไพฑูริย์ สีนลาร์ตัน, 2557; Schmidt & Cohen, 2014; Hebron & Stack, 2017) มีการเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยี ด้านเศรษฐกิจและการค้า ด้านโลกาภิวัตน์และเครือข่าย ด้านสิ่งแวดล้อมและพลังงาน ด้านความเป็นเมือง ด้านอายุและสุขภาพ และด้านการอยู่กับตนเอง (ไพฑูริย์ สีนลาร์ตัน, 2557; เกรียงไกร เจริญวงศ์ศักดิ์, 2559; ธัญวิทย์ ศรีจันทร์และคณะ, 2559; Canton, 2006) ดังนี้

1. ด้านเทคโนโลยี (Technologicalization) ผู้คนจะใช้และพึ่งพาเทคโนโลยีสำหรับการใช้ชีวิตประจำวันและชีวิตการทำงานเป็นสิ่งสำคัญโดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องของการติดต่อสื่อสาร การพัฒนาความรู้และการดำเนินธุรกรรมทางการเงิน

2. ด้านเศรษฐกิจและการค้า (Commercialization & Economy) ด้วยความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีส่งผลให้มีการคิดพัฒนานวัตกรรมขึ้นใช้งานในการดำเนินชีวิตประจำวัน ชีวิตการทำงานและการดำเนินธุรกรรมทางการเงินอย่างกว้างขวาง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการทำธุรกรรมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (e-Commerce)

3. ด้านโลกาภิวัตน์กับเครือข่าย (Globalization and Network) จากสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจซึ่งอยู่ในสภาพไร้พรมแดน มีการสื่อสารสร้างเครือข่ายในวงกว้างผ่านเครือข่ายสังคม

ออนไลน์ (Social Networks)

4. ด้านสิ่งแวดล้อมและพลังงาน (Environmentalization and Energy) ซึ่งเป็นผลจากศตวรรษที่ผ่านมา โลกได้พัฒนาการใช้เทคโนโลยีที่นำเอาทรัพยากรมาใช้โดยไม่คำนึงถึงการสูญเสียสภาพความสมดุลของสภาพแวดล้อม

5. ด้านความเป็นเมือง (Urbanization) จากการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและการรู้เท่าทันสื่อสารสนเทศ ในยุคของความเป็นโลกาภิวัตน์ส่งผลให้เกิดการลดช่องว่างของสังคมชนบท การซื้อขายสินค้า ธุรกิจการค้า การใช้เทคโนโลยีเกิดขึ้นเหมือนสังคมเมือง

6. ด้านอายุและสุขภาพ (Ageing & Health) คนจะอายุยืนขึ้นเนื่องจากความก้าวหน้าในการคิดค้นผลิตภัณฑ์ทางการแพทย์ การรักษาพยาบาลและเทคโนโลยีทางการแพทย์เฉพาะทาง มีพัฒนาอย่างไม่รู้สิ้นสุด ประกอบกับคนเข้าถึงองค์ความรู้ความรู้อื่นๆที่สื่อสารกัน ทำให้นักดูแลสุขภาพและป้องกันรักษาโรคเฉพาะทางได้อย่างแม่นยำตรงส่งผลให้คนอายุยืนมากขึ้น

7. ด้านการอยู่กับตัวเอง (Individualization) เป็นผลสืบเนื่องมาจากความเจริญทางด้านเทคโนโลยีและความเป็นโลกาภิวัตน์ การสนทนาระหว่างบุคคลหรือกลุ่มคนที่รู้จักกันจะใช้ช่องทางสื่อสารผ่านทางเทคโนโลยีมากกว่าการมาพบหน้ากัน ส่งผลให้การมีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกันน้อยลง

จากการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวข้างต้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศที่มีความก้าวหน้าอย่างก้าวกระโดดนั้น เป็นเหตุให้เกิดการแพร่กระจายของข้อมูล ข่าวสาร องค์ความรู้และสารสนเทศต่างๆ ได้อย่างเชื่อมโยงและต่อเนื่องกัน ผู้ใช้งานสามารถส่งผ่านและเข้าถึงสารสนเทศที่ตนเองสนใจได้อย่างสะดวก ก่อให้เกิดการประยุกต์ใช้องค์ความรู้ในการพัฒนาตนเองและองค์กรได้อย่างกว้างขวาง ส่งผลให้ช่องว่างของความได้เปรียบเสียเปรียบทางการแข่งขันที่มุ่งเน้นพัฒนาองค์การบนพื้นฐานแนวคิดเศรษฐกิจฐานความรู้ (Knowledge Based Economy) มีระยะห่างน้อยลง นั้นหมายความว่า ทุกองค์กรจะมีองค์ความรู้ที่มีความสำคัญต่อการแข่งขันในธุรกิจหรือในอุตสาหกรรมที่เท่าเทียมกัน ดังนั้น ผู้นำในยุคศตวรรษที่ 21 จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องแสวงหาความได้เปรียบในการแข่งขันผ่านกลยุทธ์การบริหารองค์กรที่แปลกใหม่ แตกต่าง ลอกเลียนแบบได้ยาก สิ่งหนึ่งที่ผู้เขียนได้ทำการศึกษาและค้นคว้าหาข้อมูลเชิงลึกจากองค์กรที่ประสบความสำเร็จและจากผลงานการเขียนของผู้ในศาสตร์ด้านกลยุทธ์ในระดับโลกหลายท่าน พบว่า หนึ่งในคำตอบที่สามารถตอบโจทย์ของความสำเร็จให้กับองค์กรในการที่จะสร้างความแตกต่างและความได้เปรียบทางการแข่งขันในธุรกิจได้คือ การที่ผู้นำองค์กรมีทักษะของการใช้ “ปัญญาญาณ” หรือ “การหยั่งรู้” ในการดำเนินธุรกิจ ซึ่งทักษะดังกล่าวเป็นทักษะเชิงกลยุทธ์ขั้นสูงที่มีมาตั้งแต่สมัย 400 ปี ก่อนคริสต์ศักราช ดังปรากฏในคัมภีร์ภควัทคีตาของศาสนาฮินดูในประเทศอินเดียซึ่ง

รา (Robert McNamara) อดีตผู้บัญชาการทหารสูงสุดของสหรัฐอเมริกาในระหว่างสงครามโลกครั้งที่สองร่วมกับมูลนิธิคาร์เนกี (Carnegie Foundation) ได้สนับสนุนให้นักวิชาการของมหาวิทยาลัยต่างๆ วิจัยเชิงประยุกต์ยุทธศาสตร์ทางทหาร เพื่อนำมาใช้ประโยชน์ในการเรียนการสอนทางการบริหาร (ปรกรณ์ ปรียากร, 2544)

ทั้งนี้ สำหรับความหมายของกลยุทธ์นั้นได้มีนักวิชาการทางด้านการบริหารกลยุทธ์องค์การหลายท่านได้ให้ความหมายเกี่ยวกับกลยุทธ์ไว้อย่างหลากหลาย ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ความหมายของกลยุทธ์

นักวิชาการ	ความหมาย
Thompson at al. (2007)	แผนปฏิบัติการของผู้บริหารที่ใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานขององค์การซึ่งเปรียบเสมือนภาระผูกพันของผู้บริหารที่มีต่อองค์การในการกำหนดแผนการดำเนินงานเพื่อให้้องค์การเจริญเติบโตอย่างต่อเนื่อง
Hitt at al. (2007), Rothaermel (2013)	ชุดของภาระผูกพันและการดำเนินการต่างๆ ที่ได้มีการประมวลและประสานเข้าด้วยกันโดยมีเป้าหมายเพื่อใช้ประโยชน์จากความสามารถหลักและก่อให้เกิดความได้เปรียบในการแข่งขันอย่างยั่งยืน
Henderson (1989)	การค้นหาลู่ทางที่ตรงและรอบคอบเพื่อจัดทำแผนปฏิบัติการที่สามารถนำไปพัฒนาความได้เปรียบในการแข่งขันและความสามารถให้แก่ธุรกิจ
Porter (1996)	เป็นหลักการพื้นฐานทั่วไปในการแข่งขันของธุรกิจ
Mintzberg (1994)	แผนกำหนดทิศทางการดำเนินงานขององค์การในอนาคต โดยเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับแบบแผนพฤติกรรมในการปฏิบัติอย่างต่อเนื่องในแต่ละช่วงเวลา มีการกำหนดความสำคัญของสถานการณ์แข่งขันขององค์การกับคู่แข่งโดยมุ่งเป้าหมายคือการเอาชนะ รวมถึงจะต้องมีแนวทางดำเนินงานที่คนในองค์การยึดถือร่วมกัน
Coulter (2008)	การตัดสินใจในการดำเนินการอย่างมีเป้าหมายด้วยการจัดสรรทรัพยากรภายในขององค์การและความสามารถหลักขององค์การให้สอดคล้องกับโอกาสและอุปสรรคจากสภาพแวดล้อม

ตลอดระยะเวลากว่า 40 ปีที่ผ่านมา เป็นที่น่าสนใจว่าการศึกษารื่องของกลยุทธ์ส่วนใหญ่ได้มุ่งเน้นไปที่การพัฒนาแผนเพื่อให้บรรลุผลการดำเนินงานในระยะยาว (Meers & Robertson, 2007; Miller & Cardinal 1994; Venkatraman & Ramanujam 1986) ซึ่งจริงๆ แล้วถือได้ว่าเป็นเรื่องที่ยากในบริบทของสภาพแวดล้อมการดำเนินธุรกิจมีความผันผวนในปัจจุบัน (Grant, 2003) นักวิชาการบางท่านได้ให้ข้อเสนอแนะว่าการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบันจะต้องใช้แผนงานที่ยืดหยุ่นและสร้างสรรค์ (Hamel, 1996) รวมทั้งกระบวนการขององค์การที่เป็นเชิงรุกต่อเนื่องและหลากหลาย (Brown & Eisenhardt, 1997) นอกจากนี้ยังมีการถกเถียงกันอยู่ว่ากลยุทธ์เกิดขึ้นในองค์การแม้ว่าจะมีการวางแผนในเรื่องความพยายามในการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมการปรับเปลี่ยนและการดำเนินการของแต่ละบุคคลแล้ว ยังมีความจำเป็นอย่างไรที่จะต้องศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับการตัดสินใจและการกระทำของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการขององค์การ โดยเฉพาะอย่างยิ่งมุมมองความคิดที่เกี่ยวกับเรื่องความรู้ลึก สัจชาติญาณ การหยั่งรู้ของคนใน

องค์การซึ่งจะช่วยอธิบายถึงการเปลี่ยนจุดมุ่งเน้นของการศึกษาด้านกลยุทธ์ไปสู่ด้านอื่นที่แตกต่างจากเดิม (Mintzberg, 1994)

2. แนวคิดด้านการหยั่งรู้ (Concept of Intuition)

การหยั่งรู้หรือปัญญาญาณ (Intuition) เป็นเรื่องของจิตใจ เป็นความสามารถในการรู้ได้โดยไม่ต้องอาศัยการอนุมานหรือการคิดโดยเหตุผล Intuition มาจากคำกริยาภาษาละตินว่า Intueri ซึ่งแปลว่า "พิจารณา" หรือมาจากคำอังกฤษสมัยกลางว่า Intuit ซึ่งแปลว่า "พิจารณา สังเกตอย่างพิถีพิถะระห์" การหยั่งรู้เป็นเรื่องของความเข้าใจแบบชั่วแวบเกี่ยวกับความรู้ เป็นกระบวนการรับรู้ที่ผู้รู้จะไม่สามารถเข้าถึงได้ว่าทำไมจึงเกิดขึ้นหรือเกิดขึ้นได้อย่างไรซึ่งไม่เหมือนกับความคิดโดยเหตุผล ดังนั้น การหยั่งรู้จึงเป็นเสมือนสิ่งที่เราสามารถรู้ได้ด้วยตัวเองโดยที่ไม่ต้องต้องมีใครสอน เป็นสัญชาติญาณหรือสามัญสำนึกที่มีอยู่ในตัวคน Jung (1971) ได้กล่าวว่ามีมนุษย์เรามีวิธีการรับรู้สิ่ง

ภายนอก 2 แบบ คือ 1) การใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้าตามปกติ (Sensing) และแบบที่ 2) คือการหยั่งรู้ (Intuition) ซึ่งเกิดกับเฉพาะบางคนที่สามารถรู้ได้ว่าจะมีเหตุการณ์อะไรบางอย่างเกิดขึ้นในอนาคตอันใกล้ ถึงแม้ว่าคนๆ นั้นจะไม่ได้รับ

ข้อมูลทางประสาทสัมผัสตามปกติได้ครบถ้วนก็ตามคล้ายกับว่าคนผู้นั้นเป็นผู้ที่มีลางสังหรณ์ ทั้งนี้ หากมองผ่านมุมมองทางวิทยาศาสตร์จะพบว่าการหยั่งรู้เป็นรูปแบบที่เกิดจากการนำเอาประสบการณ์ในอดีตมาใช้เป็นข้อมูลในการตัดสินใจในสถานการณ์ที่พบเจอ

ในปัจจุบัน คนที่ใช้การหยั่งรู้บ่อยๆ จนเกิดความชำนาญมักจะเป็นผู้ที่พยายามมองหารูปแบบ (Patterns) เดิมๆ ที่ซ่อนอยู่ในประสบการณ์ใหม่ เพื่อจะได้สามารถหยิบเอาบทเรียนที่เคยรับมาจากประสบการณ์ในอดีตมาใช้จัดการกับประสบการณ์ใหม่ที่มีรูปแบบบางอย่างที่คล้ายกับเรื่องเดิมโดยที่ไม่จำเป็นต้องรวบรวมข้อมูลต่างๆ ของประสบการณ์ใหม่ให้ครบถ้วนเสียก่อน อาทิเช่น เขียนหมากรุกซึ่งสามารถตัดสินใจได้เร็วกว่าคอมพิวเตอร์ว่าจะต้องเดินหมากตัวต่อไปอย่างไรโดยไม่ต้องเสียเวลาในการคิดมากนัก โดยอาศัยการจดจำรูปแบบของหมากรุกในกระดานจำนวนมากไว้ในสมอง ซึ่งเมื่อไรก็ตามที่เขียนหมากรุกเห็นรูปแบบเหล่านั้นอีกก็จะสามารถรู้ได้ทันทีว่าควรจะเดินหมากต่อไปอย่างไรโดยไม่ต้องเสียเวลาในการคิด ซึ่งในทางทฤษฎีแล้วเป็นสิ่งที่น่าเหลือเชื่อมากที่จะสามารถหาคำตอบได้ก่อนคอมพิวเตอร์ที่ทำงานได้เร็วกว่าสมอง ทั้งนี้ คำจำกัดความของการหยั่งรู้ นั้น ได้มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายเอาไว้อย่างหลากหลายเช่นกัน ดังแสดงในตารางที่ 2

การศึกษาทางด้านวิทยาศาสตร์สมองนั้น Duggan (2013) ได้จำแนกประเภทของการหยั่งรู้ไว้เป็น 3 ระดับ คือ ระดับสามัญ (Ordinary) ระดับเชี่ยวชาญ (Expert) และระดับกลยุทธ์ (Strategy) สำหรับการหยั่งรู้ระดับสามัญนั้นเป็นเพียงความรู้สึกหรือสัญชาตญาณในการตอบสนองต่อสิ่งเร้าต่างๆ ที่เข้ามากระทบ ส่วนการหยั่งรู้ระดับเชี่ยวชาญนั้นเป็นเรื่องของการตอบสนองอย่างรวดเร็วทันทีทันใดโดยอาศัยข้อมูลจากองค์ความรู้และประสบการณ์เดิมมาใช้ในการตัดสินใจ เช่นเดียวกับที่นักเทนนิสมืออาชีพสามารถรับรู้ได้ว่าลูกเทนนิสที่ตีโต้ตอบมาจากคู่แข่งด้วยความโค้ง แรงและเร็ว นั้นตนเองจะต้องวิ่งไปยืนอยู่ ณ ตำแหน่งไหนของสนามพร้อมทั้งเปิดหน้าไม้เพื่อตั้งรับและตีโต้กลับด้วยความแรงเท่าใด ทิศทางไหนจึงจะสามารถที่จะรับลูกเทนนิสและเปลี่ยนจากการตั้งรับเป็นฝ่ายรุกคู่ต่อสู้ได้ สำหรับระดับสุดท้ายนั้นคือการหยั่งรู้ระดับกลยุทธ์ซึ่งเป็นเรื่องที่ไม่เกี่ยวกับความรู้สึกหรือสัญชาตญาณที่คลุมเครือเหมือนการหยั่งรู้ระดับสามัญ แต่เป็นเรื่องของความคิดที่มีความชัดเจน เกิดขึ้นอย่างช้าๆ ไม่รวดเร็วเหมือนกับการหยั่งรู้ในระดับเชี่ยวชาญ เป็นเรื่องของความคิดที่ปึงแวงผ่านเข้ามาในสมอง อาจจะเกิดขึ้นในช่วงขณะเวลาที่เรากำลังนอนคิดวิเคราะห์ถึงปัญหาที่ค้างคาอยู่ในใจตั้งแต่เมื่อ 1 เดือนที่ผ่านมาก็เป็นได้ การหยั่งรู้ระดับกลยุทธ์เป็นความคิดที่ไม่ได้เกิดขึ้นในสถานการณ์ที่เราคุ้นชินเหมือนกับการแข่งขันเทนนิสในสนามแข่งขัน แต่เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นในสถานการณ์ที่ใหม่ และจะเกิดขึ้นเมื่อเราอยู่ในสภาวะที่ต้องการมันมากที่สุด

3. การหยั่งรู้เชิงกลยุทธ์ (Strategy Intuition)

หากจะกล่าวถึงความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ที่อยากจะเป็นบุคคลสำคัญ เป็นที่ยอมรับนับถือในสังคมนั้นก็ถือได้ว่าเป็นเรื่องปกติของคนทั่วไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งความต้องการที่จะเป็นคนสำคัญในระดับโลกที่เป็นผู้สร้างสรรค์นวัตกรรมใหม่ให้กับคนทั้งโลกได้รับรู้และใช้ประโยชน์ แต่ในความเป็นจริงนั้น มีน้อยคนนักที่สามารถบรรลุความต้องการดังกล่าวและเป็นผู้เขียนประวัติศาสตร์ให้กับโลกนี้ได้ หากพิจารณาในรายละเอียดแล้วจะพบว่า คนส่วนใหญ่ในสังคมมีมุมมองที่คลาดเคลื่อนเกี่ยวกับวิธีการในการนำตัวเองก้าวไปสู่ความสำเร็จดังกล่าว โดยเฉพาะในสังคมสถานการณ์ปัจจุบันพบว่า ข้อค้นพบหรือรูปแบบความสำเร็จหลายสิ่งๆ ที่ผู้รู้หลายท่านได้ออกมาบอกกล่าวหรือเผยแพร่ให้คนในสังคมได้รับรู้ นั้นเมื่อบุคคลอื่นที่สนใจได้นำข้อค้นพบดังกล่าวไปปรับใช้ในบริบทของตนแล้วกลับพบว่าไม่สามารถเกิดผลสำเร็จตามที่คาดหวังไว้ จึงส่งผลให้คนบางคนกลับกล่าวโทษตัวเองว่าตนเองไม่เก่งพอจึงไม่สามารถที่จะดำเนินการได้สำเร็จเช่นเดียวกับผู้รู้ท่านนั้นๆ ได้ แต่ไม่เคยมีใครตั้งข้อสังเกตเลยว่าบางครั้งผู้รู้ที่ประสบความสำเร็จทั้งหลายนั้นก็อาจมีความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนเกี่ยวกับความสำเร็จของตนเองเช่นกัน เช่น นักธุรกิจที่ประสบความสำเร็จในระดับโลกโดยส่วนใหญ่มักเป็นผู้ที่มีสัญชาตญาณในการตัดสินใจที่เฉียบคมและแม่นยำตรง ส่งผลให้สามารถมองเห็นวิกฤตและโอกาสได้ก่อนคนธรรมดาทั่วไป แต่เมื่อนักธุรกิจที่ประสบความสำเร็จดังกล่าวได้นำความสำเร็จที่เกิดขึ้นมาถ่ายทอด เขียนเป็นองค์ความรู้เพื่อเผยแพร่เกี่ยวกับเทคนิควิธีการแห่งความสำเร็จนั้น กลับพบว่าองค์ความรู้ที่ถ่ายทอดออกมา มักจะเป็นเรื่องราวของการวางแผนทางธุรกิจที่เต็มไปด้วยหลักเกณฑ์และทฤษฎีมากมาย แต่กลับไม่มีการอธิบายถึงขั้นตอนในการใช้สัญชาตญาณการตัดสินใจ ถ่ายทอดออกมาเป็นข้อความเชิงบรรยายอย่างละเอียดอยู่เลย จะเห็นได้ว่าหนังสือที่เกี่ยวกับธุรกิจโดยทั่วไปจะเต็มไปด้วยหลักทฤษฎีและการอ้างอิงมากมาย ยิ่งหนังสือเล่มใดมีทฤษฎีและตรรกะที่ซับซ้อนลุ่มลึกเพียงใดก็ยิ่งสร้างความน่าเชื่อถือให้กับผู้คนทั่วไปที่ได้อ่านมากยิ่งขึ้นเช่นกัน William Duggan ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการหยั่งรู้เชิงกลยุทธ์ของโรงเรียนธุรกิจโคลัมเบีย (Columbia Business School) ได้เขียนหนังสือเรื่อง Strategic Intuition: The Creative Spark in Human Achievement (การหยั่งรู้เชิงกลยุทธ์: จุดเริ่มต้นของความคิดสร้างสรรค์ในการนำไปสู่ความสำเร็จของมนุษย์) เพื่อพยายามถ่ายทอดมุมมองใหม่ๆ ในการค้นหาถึงวิธีการที่จะนำไปสู่ความสำเร็จของผู้คนที่ประสบความสำเร็จในแทบทุกวงการของโลก โดย Duggan (2013) ได้พยายามอธิบายถึงสิ่งที่คนส่วนใหญ่เรียกว่า “ปัญญาญาณหรือการหยั่งรู้” ให้ออกมาเป็นวิธีการที่เป็นรูปธรรมมากที่สุด เพื่อให้คนที่สนใจสามารถนำเทคนิควิธีการพัฒนาทักษะด้านการหยั่งรู้เชิงกลยุทธ์ไปใช้ในการดำเนินการได้อย่างเป็นรูปธรรม

ตารางที่ 2 ความหมายของการหยั่งรู้

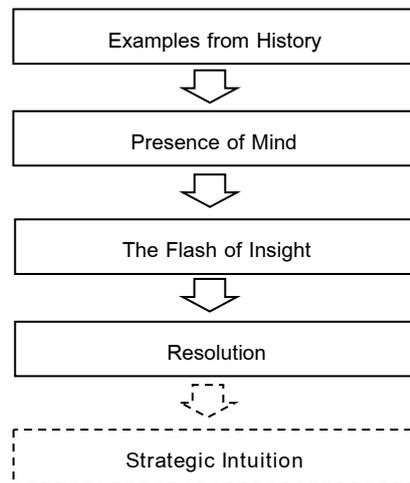
นักวิชาการ	ความหมาย
Dane & Pratt (2007)	ความมีประสิทธิภาพในการตัดสินใจที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วโดยไม่ใช้สติในการพินิจแต่อาศัยความคิดที่เชื่อมโยงกัน
Miller & Ireland (2005)	ความรู้สึกหรือลางสังหรณ์ที่เกิดจากการนำประสบการณ์การเรียนรู้ในอดีตจากสถานการณ์ที่มีความจำเพาะเจาะจงและความคุ้นชินมาใช้ในการตัดสินใจอย่างอัตโนมัติ
Khatri and Ng (2000)	จิตใต้สำนึกที่ซับซ้อนและรวดเร็วซึ่งไม่ได้เกิดจากอารมณ์ความรู้สึก แต่เป็นกระบวนการทางจิตขึ้นอยู่กับ "กึ๋น" ของคนผู้นั้น ในทางตรงกันข้ามกับการวิเคราะห์อย่างเป็นระบบและเป็นระบบซึ่งทำให้เกิดความเข้าใจหรือการตัดสินใจที่ใช้งานง่ายซึ่งใช้เป็นพื้นฐานในการตัดสินใจ
ประพนธ์ ผาสุขยัต (2549)	สิ่งที่เกิดขึ้นภายในตัวเรา เป็นปัญญาที่เกิดขึ้นจากการเห็นด้วยตนเอง เป็นความสามารถในการมองเห็น เป็นช่องทางของวิสัยทัศน์ เป็นความชัดที่เกิดจากตัวเรา

ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาถึงความสำเร็จของบุคคลสำคัญระดับโลกในยุคปัจจุบันนั้น พบว่า มีหลายท่านที่ได้นำเอากลยุทธ์ด้านการหยั่งรู้มาใช้ในการดำเนินกลยุทธ์ทางธุรกิจ ไม่ว่าจะเป็นบิลเกตส์ (Bill Gates) เจ้าพ่อแห่งวงการคอมพิวเตอร์ระดับโลก ซึ่งจริงๆ แล้วบิลเกตส์เป็นผู้ที่ไม่ได้มีความฉลาดหรือมีทักษะทางด้านคอมพิวเตอร์สูงล้ำกว่าคู่แข่งในธุรกิจเดียวกันมากมายนัก แต่สิ่งที่ทำให้บิลเกตส์มีความโดดเด่นเหนือกว่าคู่แข่งในยุคเดียวกัน คือ การค้นพบความสำคัญของชุดคำสั่งหรือโปรแกรมที่ใช้สั่งการให้คอมพิวเตอร์ทำงาน (Software) ในยุคที่คนในวงการคอมพิวเตอร์ส่วนใหญ่ต่างมุ่งเน้นให้ความสำคัญไปที่ตัวอุปกรณ์ต่างๆ ของเครื่องคอมพิวเตอร์ (Hardware) ซึ่งในตอนเริ่มต้นนั้นจะเห็นได้ว่าบิลเกตส์ก็เป็นเช่นเดียวกับคนอื่น ๆ ที่ให้ความสำคัญกับตัวอุปกรณ์ต่างๆ ของเครื่องคอมพิวเตอร์ แต่เนื่องจากการไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควรในธุรกิจประเภทนี้ บิลเกตส์จึงได้กลับมาทบทวนกลยุทธ์และพิจารณาถึงอุตสาหกรรมคอมพิวเตอร์ในมุมมองที่ต่างออกไป จนกระทั่งได้ค้นพบว่าชุดคำสั่งหรือโปรแกรมที่ใช้สั่งการให้คอมพิวเตอร์ทำงานนั้นเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับคอมพิวเตอร์ไม่น้อยกว่าตัวอุปกรณ์ต่างๆ ของเครื่องคอมพิวเตอร์ ซึ่งในขณะนั้นพบว่าแทบจะไม่คู่แข่งทางธุรกิจในด้านนี้เลยก็ว่าได้

หากจะมองย้อนกลับไปสู่สมัยการสู้รบในอดีตคงจะไม่มีใครที่ไม่รู้จักจักรพรรดิผู้ยิ่งใหญ่ในการรบอย่างนโปเลียน (Napoleon) ซึ่งจริงๆ แล้วนโปเลียนเองนั้นไม่ได้เป็นผู้ที่มีความฉลาดเหนือกว่านักการทหารคนอื่น ๆ ในสมัยเดียวกันมากนักเช่นกัน แต่สิ่งที่ทำให้นโปเลียนสามารถได้รับชัยชนะในแทบทุกสมรภูมิการสู้รบก็คือ การมองหา "จุดได้เปรียบ" จากสภาพความเป็นจริง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสู้รบในปี 1783 ที่เมืองตุลอง (Toulon) นั้น นายพลฝรั่งเศสคนเก่าได้ใช้วิธีการรบแบบตรงไปตรงมา ส่งผลให้ต้องพ่ายแพ้และถูกปลดออกจากการบัญชาการรบ จากเหตุการณ์ดังกล่าวส่งผลให้ฝรั่งเศสต้องมีนายพลคนใหม่เข้ามารับตำแหน่งแทน ซึ่งนายพลผู้นั้นก็ได้ทดลองใช้แผนการรบที่นโปเลียนนำเสนอ โดยการนำกลยุทธ์ซึ่งอเมริกาเคยใช้ได้ผลในสงครามประกาศเอกราชมาใช้ นั่นคือการยิงปืนใหญ่เพื่อตัดทัพบกและทัพเรืออังกฤษออกจากกันจนในที่สุด

ฝรั่งเศสก็สามารถขับไล่กองทัพอังกฤษออกไปได้ จากเหตุการณ์ดังกล่าวจะเห็นได้ว่านโปเลียนไม่ได้มีแผนการรบที่สำเร็จรูปอยู่ในใจ แต่กลับใช้วิธีการสำรวจภูมิประเทศและการจัดกำลังของฝ่ายตรงข้ามเพื่อมองหาจุดได้เปรียบเชิงกลยุทธ์ จากผลงานทางการทหารที่เหนือธรรมดาของนโปเลียนนั้น ส่งผลให้เขากลายเป็นบันไดในการไต่เต้าขึ้นสู่ตำแหน่งจักรพรรดิผู้ยิ่งใหญ่ของฝรั่งเศสได้ในท้ายที่สุด

จากความสำเร็จของผู้ยิ่งใหญ่ต่างๆ ของโลก Duggan (2013) จึงได้นำเสนอวิธีการในการพัฒนาตนเองเพื่อให้เกิดทักษะในการหยั่งรู้เชิงกลยุทธ์ ดังแสดงในภาพที่ 1

ภาพที่ 1 การพัฒนาทักษะการหยั่งรู้เชิงกลยุทธ์ ที่มา: Duggan (2013)

จากภาพที่ 1 แสดงให้เห็นว่าผู้ที่สนใจพัฒนาทักษะการหยั่งรู้เชิงกลยุทธ์นั้นสามารถฝึกฝนตนเองได้จาก 4 ขั้นตอนหลัก คือ

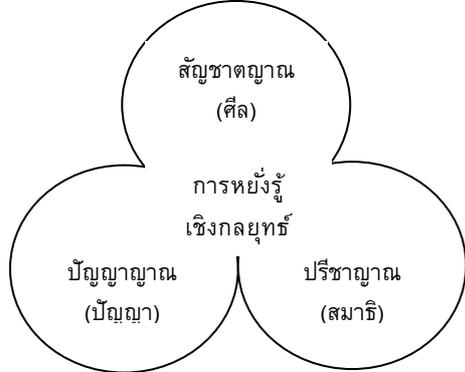
1. การศึกษารูปแบบความสำเร็จจากสิ่งที่เกิดขึ้นจริงในอดีต (Examples from History) เป็นขั้นตอนแรกในการเริ่มต้นที่จะฝึกฝนและพัฒนาทักษะการหยั่งรู้เชิงกลยุทธ์ เนื่องจากในการพัฒนาทักษะด้านนี้มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องอาศัยประสบการณ์และมุมมองความสำเร็จที่เกิดขึ้นจริงในอดีต อาจจะเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นกับเราโดยตรงหรือเป็นเหตุการณ์ความสำเร็จของคนอื่นก็ได้เพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูลตั้งต้นสำหรับการต่อยอดความคิดในขั้นถัดไป

2. การสร้างภาวะทางจิตที่นิ่งสงบ (Presence of Mind) อย่างมีสมาธิ เป็นขั้นตอนลำดับถัดมาในการที่จะปลดปล่อยตัวเองออกจากความคิดเดิมที่ถูกครอบงำหรือที่อยู่ในกรอบความคิดเดิม โดยการมุ่งสร้างภาวะทางจิตที่มีสมาธิ ไร้ซึ่งความคิดที่ยึดติดกับสิ่งต่างๆ ที่มีอยู่เดิม เป็นความกระฉ่างชัดในความคิดที่มีเป้าหมายที่ชัดเจน

3. การสะท้อนความคิดจากภายในจิตใจของตนเอง (The Flash of Insight) โดยการบูรณาการความสำเร็จในอดีต (Recombine) ด้วยจิตที่เป็นสมาธิสู่การปฏิบัติเพื่อบรรลุภาวะหยั่งรู้เชิงกลยุทธ์ (Strategic Intuition)

4. การลงมือปฏิบัติด้วยจิตใจมุ่งมั่น (Resolution) ใช่แค่เพียงการรับรู้ว่าจะจะต้องทำอะไรแต่เราต้องมีความพร้อมที่จะลงมือความคิดที่เกิดขึ้นด้วยจิตอันเป็นสมาธิจะเป็นแรงผลักดันในการก้าวไปข้างหน้าในการขับเคลื่อนกลยุทธ์ให้ที่เราเป็นผู้กำหนดให้เกิดขึ้นจริง

หากพิจารณาถึงศาสตร์ด้านการหยั่งรู้เชิงกลยุทธ์ในมุมมองตะวันออกนั้น ผู้เขียนพบว่าสอดคล้องกับหลักปฏิบัติที่สำคัญทางพุทธศาสนาที่เรียกว่า “ไตรสิกขา” ซึ่งประกอบด้วย ศีล สมาธิ ปัญญา ซึ่งจะเห็นได้ว่าศีลเป็นเรื่องการปฏิบัติผ่านกายหยาบเปรียบได้กับระดับ “สัตตชาตญาณ” ของมนุษย์ในดำรงอยู่ของชีวิตมนุษย์ ถัดมาคือสมาธิ นั่นคือความมีจิตใจจดจ่อต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งในภาวะขณะจิตเพื่อเป็นเส้นทางในการวิเคราะห์หาทางแก้ปัญหา เปรียบได้ตั้ง “ปริชาญาณ” ที่มีอยู่ในตัวของมนุษย์ที่ต้องใช้ความรู้ ความสามารถ และความเชี่ยวชาญในการแก้ปัญหา สำหรับระดับสุดท้ายคือ ปัญญา คือความรู้แจ้ง เป็นสิ่งที่ก้าวผ่านความรู้สึกและความเชี่ยวชาญที่มีอยู่ในตัวคน แต่เป็นเรื่องของ “ปัญญาญาณ” ที่เกิดขึ้นจากการที่จิตใจว่างปราศจากการปรุงแต่งอย่างมีสติรู้ ตั้งภาพที่ 2

ภาพที่ 2 การหยั่งรู้เชิงกลยุทธ์ในมุมมองทางพระพุทธศาสนา

ที่มา: ผู้วิจัย

ผู้วิจัย พบว่า ความแตกต่างของความล้มเหลวของคนส่วนใหญ่ก็คือ การกำหนดยุทธศาสตร์ที่ต้องทำ (What to do) ไว้ล่วงหน้า โดยคิดว่าการพลิกแพลงยุทธวิธี (How to do) จะสามารถช่วยให้บรรลุความสำเร็จได้ โดยจากตัวอย่างของบิลเกตส์ และโนเบิลเนียนข้างต้นได้ชี้ให้เห็นถึงผลลัพธ์อันยิ่งใหญ่ของการปรับเปลี่ยนยุทธศาสตร์จากสิ่งที่ “คิดเอาเองว่าใช่” มาเป็น “สิ่งที่สภาพความเป็นจริงได้สะท้อนออกมาว่าใช่” อย่างไรก็ตามผู้ที่ประสบความสำเร็จยิ่งใหญ่ยังมีเวลาที่หลงตัวเองและลืมนสูตรความสำเร็จเดิมที่เคยใช้อย่างได้ผล เช่น โนเบิลเนียนที่ถนัดในการค้นหาจุดได้เปรียบจากภูมิประเทศและการจัดวางกำลังของศัตรูแต่ก็ยังประมาทศัตรูและยกทัพล่วงหน้าเข้าไปในดินแดนรัสเซียอันเหน็บหนาวจนในที่สุดก็พบกับความพ่ายแพ้อย่างยับเยิน ดังนั้น สิ่งที่ยากที่สุดของการเข้าสู่ภาวะการหยั่งรู้เชิงกลยุทธ์ คือ การตรวจสอบสภาพจิตของตนเองว่ากลมกลืนกับความเป็นจริงหรือไม่ ไม่ใช่เป็นการคิดเองว่าใช่ เพราะทั้งความจริงที่รับเข้ามาและสิ่งที่คิดเพิ่มเติมเอาเองนั้นล้วนผสมกลมกลืนกันอย่างยากที่จะแยก หรือแม้แต่กระบวนการสังเคราะห์เพื่อกำหนดยุทธศาสตร์ ก็ต้องใช้จิตในการเชื่อมต่อความจริงที่หลากหลายเข้าด้วยกัน ดังนั้น กระบวนการในการขัดเกลาจิตให้สามารถเปิดรับความจริงที่แตกต่าง เพื่อหลุดพ้นจากความคิดและตัวตนที่ครอบงำอยู่ ทั้งโดยรู้ตัวและไม่รู้ตัวจึงเป็นสิ่งที่ต้องฝึกฝนอย่างลุ่มลึกเพื่อบรรลุความสำเร็จในการสร้างการหยั่งรู้เชิงกลยุทธ์ (Strategic Intuition)

2. บทสรุป

ในสถานการณ์ของการดำเนินธุรกิจท่ามกลางกระแสโลกาภิวัตน์ยุคโลกไร้พรมแดนที่คู่แข่งขันสามารถเข้าถึงความรู้ได้จากทั่วทุกมุมโลกในเวลาเดียวกันเนื่องมาจากความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีนั้น จึงจำเป็นต้องมีผู้นำองค์กรจะต้องมีการปรับตัวให้เท่าทัน ทั้งนี้ จากสภาวะดังกล่าวส่งผลให้ผู้นำในศตวรรษที่ 21 จึงต้องมีคุณลักษณะที่มุ่งเน้นไปสู่ความเป็นผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ มีการกระจายอำนาจ เสริมสร้างกำลังใจ มีคุณธรรมจริยธรรม และกระตุ้นผู้ตามให้มีความเป็นผู้นำ อีกทั้งจำเป็นต้องมีผู้นำที่จะต้องเป็นผู้ที่ให้ความสำคัญกับการนำเอาความรู้สึกในตัวตน ที่เกิดจากการสังสมของประสบการณ์ในสภาวะแห่งจิตที่เป็นอิสระที่เรียกว่าการหยั่งรู้เชิงกลยุทธ์ ซึ่งสามารถพัฒนาได้โดย 4 ขั้นตอนหลัก คือ 1) ศึกษารูปแบบความสำเร็จจากสิ่งที่เกิดขึ้นจริงในอดีต 2) สร้างภาวะจิตที่มีสมาธิ 3) เชื่อมต่อความคิดในอดีตและปัจจุบัน และ 4) ลงมือปฏิบัติด้วยจิตใจที่มั่นคง มาใช้ในการกำหนดทิศทาง การดำเนินงานขององค์กรเพื่อสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขันอย่างยั่งยืนและส่งผลให้การดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์ตามแนวทางของการหยั่งรู้เชิงกลยุทธ์ตามที่ผู้นำองค์กรต้องการ

3. ข้อเสนอแนะ

การหยั่งรู้เชิงกลยุทธ์เป็นศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับจิตเบื้องลึก ความรู้สึก สัมผัสรับรู้ของมนุษย์ซึ่งสามารถฝึกฝนหรือพัฒนาขึ้นมาได้ ดังนั้น ผู้นำที่ต้องการพัฒนาความสามารถดังกล่าว จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องหมั่นฝึกฝน ลงมือปฏิบัติผ่านกระบวนการหลัก 4 ขั้นตอน จนเกิดญาณในระดับที่สามารถรับรู้หรือหยั่งรู้ได้ ซึ่งในความเป็นจริงแล้วในทางพระพุทธศาสนาได้มีการค้นพบเรื่องราวดังกล่าวมาแล้วกว่า 2,000 ปี แต่อาจจะยังขาดซึ่งการถ่ายทอดเชื่อมโยงให้สอดคล้องกับหลักการทางวิทยาศาสตร์ ดังนั้น ผู้ที่สนใจศึกษาเรื่องนี้จะต้องมุ่งศึกษาเพิ่มเติมในส่วนของคุณลักษณะเชิงประจักษ์ที่ปรากฏผ่านหลักฐานทางพระพุทธศาสนาเพื่อนำมาขยายผลและต่อยอดองค์ความรู้ให้ผู้ที่สนใจสามารถเข้าถึงได้ง่ายและใช้ประโยชน์ได้จริง

4. ข้อจำกัดของงานวิจัย

ปัจจุบันผู้วิจัยพบว่างานเขียนที่เกี่ยวข้องกับศาสตร์ด้านนี้มีน้อยมาก เข้าใจว่าอาจเนื่องมาจากเป็นเรื่องที่จับต้องได้ยาก การวัดความสำเร็จในการพัฒนาทักษะดังกล่าวเป็นเรื่องที่ละเอียดอ่อนซับซ้อน ผู้นำที่มีทักษะและประสบความสำเร็จในการนำศาสตร์ด้านนี้ไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินธุรกิจก็มีน้อยราย การเข้าถึงข้อมูลจึงต้องอาศัยความพยายามและองค์ประกอบเกื้อหนุนในหลายส่วน ข้อจำกัดข้างต้นจึงเป็นสิ่งท้าทายสำหรับนักวิจัยที่สนใจจะสร้างผลงานที่มีคุณค่า เพื่อจะเป็นอีกหนึ่งทางเลือกสำหรับกลยุทธ์ในการพัฒนาผู้นำในศตวรรษที่ 21 นี้

5. เอกสารอ้างอิง

- เกรียงไกร เจริญวงศ์ศักดิ์. (2559). ถอดรหัสแนวโน้มใหญ่ของโลกปี 2020: โอกาสและการปรับตัวของธุรกิจในอนาคต. วารสารวิทยาการจัดการ. 3(1), 1-26.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2549). การคิดเชิงกลยุทธ์. กรุงเทพฯ: ชัดเชสมิเดีย.
- ไพฑูริย์ สีนลารัตน์. (2557). ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 : ต้องก้าวให้พ้นกับดักของตะวันตก. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปรกรณ์ ปรียากร. (2544). การวางแผนกลยุทธ์-แนวคิดและแนวทางเชิงประยุกต์. กรุงเทพฯ: เสมาธรรม.
- ธัญวิทย์ ศรีจันทร์, สิริฉันทน์ สกิริกุล เตชะพาหพงษ์ และ ปทีป เมธาคุณวุฒิ. (2559). การวิเคราะห์องค์ประกอบคุณลักษณะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของกรรมการองค์กรนิสิตนักศึกษา. วารสารวิธีวิทยาการวิจัย. 29(2), 1-17.
- ประพนธ์ ผาสุขยัต. (2549). Intuition ปัญญาญาณ. (พิมพ์ครั้งที่6). กรุงเทพฯ: ไยใหม่.
- สุดใจ วันนอุดมเตชาชัย. (2556). การจัดการเชิงกลยุทธ์. กรุงเทพฯ: สามลดา.
- Brown, S.L. & Eisenhardt, K.M. (1997). The Art of Continuous

Change: Linking Complexity Theory and Time-based Evolution in Relentlessly Shifting Organizations. Administrative Science Quarterly, 42(1), 1-34.

- Canton, J. (2006). **The Extreme Future: The top trends that will reshape the world in the next 20 years.** New York: Penguin group.
- Coughlin, D. (2005). Corporate Catalysts: How To Make Your Company More Successful, Whatever Your Title, Income, or Authority. New York: Book-Mark Press.
- Coulter, M. (2008). Strategic Management in Action. (4th ed). New Jersey: Pearson Education.
- Dane, E., Pratt, M.G., (2007). Exploring Intuition and Its Role in Managerial Decision-making. **Academy of Management Review** 32, 33-54.
- Dimmock, C., & Walker, A. (2000). Globalisation and Societal Culture: Redefining Schooling and School Leadership in the Twenty-first Century. **A Journal of Comparative and International Education.** 30(3), 303-312.
- Duggan, W. (2013). Strategic Intuition: The Creative Spark in Human Achievement. (2nd ed). New York: Columbia Business School.
- Freedman, L. (2013). Strategy: A History. New York: Oxford University.
- Grant, R.M. (2003). Strategic Planning in a Turbulent Environment: Evidence from the Oil Majors. **Strategic Management Journal,** 24(6), 491-517.
- Hamel, G. (1996). Strategy as Revolution. **Harvard Business Review,** 74(4), 69-82.
- Hebron, L. & J. F. S. Jr. (2017). Globalization: Debunking the Myths. London: Rowman & Littlefield.
- Henderson, B.D. (1989). The origin of strategy. **Harvard Business Review,** Nov-Dec: 139-143.
- Hitt, M. A., Hoskisson, R. E., & Ireland, R. D. (2007). **Management of Strategy: Concepts and Cases.** Ohio: Thomson South-Western.
- Jung, C. G., (1971). **Psychological Types.** New Jersey: Princeton University Press.
- Khatri, N., Ng, H.A., (2000). The Role of Intuition in Strategic Decision-making. **Human Relations,** 53(1), 57-86.

- Kouzes, J. M., & Posner, B. Z. (2012). *The Leadership Challenge: How to Make Extraordinary Things Happen in Organizations*. (5th ed). San Francisco: Jossey-Bass.
- Krames, J. A. (2005). *Jack Welch and The 4 E's of Leadership: How to Put GE's Leadership Formula to Work in Your Organization*. New York: McGraw-Hill.
- Meers, K.A. & Robertson, C. (2007). Strategic Planning Practices in Profitable Small Firms in the United States. *The Business Review Cambridge*, 7(1), 302-307.
- Miller, C.C. & Cardinal, L.B. (1994). Strategic Planning and Firm Performance: A Synthesis of more than Two Decades of Research. *Academy of Management Journal*, 37(6), 1649-1665.
- Miller, C.C., & Ireland, R.D., (2005). Intuition in Strategic Decision-making, Friend or Foe in the Fast-Paced 21st Century. *Academy of Management Executive*, 19(1), 19-30.
- Mintzberg, H. (1994). *The Rise and Fall of Strategic Planning*. New York: Free Press.
- Mintzberg, H. (1989). *Mintzberg on management: inside our strange world of organizations*. New York: Free Press.
- Perreault, G., & Zellner, L. (2012). *Social Justice, Competition and Quality: 21st Century Leadership Challenges*. United States of America: The National Council of Professors of Educational Administration.
- Porter, M. E. (1996). What is Strategy?. *Harvard Business Review*, 74(6), 61-78.
- Rothaermel, F. T. (2013). *Strategic Management: Concepts and Cases*. New York: McGraw-Hill.
- Schmidt, E. & J. Cohen (2014). *The New Digital Age: Transforming Nation, Businesses, and Our Lives*. New York: Vintage Book.
- Thompson, A. A., Jr., Strickland III, A.J., & Gamble, J. E. (2007). *Crafting & Executing Strategy: The Quest for Competitive Advantage: Concepts and Cases*. (15th ed). New York: McGraw-Hill.
- Venkatraman, N. & Ramanujam, V. (1986). Measurement of Business Performance in Strategy Research: A Comparison of Approaches. *Academy of Management Review*, 11(4), 801-814.
- Williams, K., & Kinicki, A. (2012). *Management: A Practical Introduction*. (6th ed). New York: McGraw-Hill.